

Стимулювання сталої мобільності у Венеції:

поєднання нових правил,
участі громади і розбудови
потенціалу

Стала відбудова міст України

CITTA' DI
VENEZIA

EURO
CITIES

Презентація була отримана громадською організацією «Vision Zero» у 2025 році.

Ця презентація була підготовлена для вебінару для міст України у 2024 році в рамках проекту міжнародної асоціації "Eurocities" (Брюссель) та далі надається Асоціації "Енергоефективні міста України" для публікації на сайті АЕМУ в розділі "Бібліотека-публікації-мобільність".

Авторські права на презентацію належать її авторам та організаціям, які вони представляли на момент публікації презентації та які зазначені в презентації. Публікація здійснюється з просвітницькими та інформаційними цілями без мети одержання прибутку чи реклами. Будь-які згадки міст, організацій чи торгових марок не є рекламою.

ЗМІСТ:

1. ВЕНЕЦІЯ: МІЖ СУШЕЮ І ВОДОЮ
2. ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ В ВЕНЕЦІЇ: ГОЛОВНІ ВИКЛИКИ
3. ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ В ВЕНЕЦІЇ: ІНСТИТУЦІЙНІ ФАКТОРИ
4. ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ: ПСММ
5. ЗАЛУЧЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН
6. ВРЯДУВАННЯ, НАРОЩУВАННЯ СПРОМОЖНОСТІ І ФІНАНСУВАННЯ

ВЕНЕЦІЯ: МІЖ СУШЕЮ ТА ВОДОЮ

Венеція є столицею регіону Венето на північному сході Італії. Місто всесвітньо відоме своєю унікальною культурною спадщиною. Венеція, до якої також входять Местре і Маргера на материк, є важливим італійським портом і одним з найдавніших туристичних і культурних центрів у світі. Місто Венеція – це місцевий орган влади, який здійснює врядування міста.

ВЕНЕЦІЯ: МІЖ СУШЕЮ ТА ВОДОЮ

Острів Венеція побудований на архіпелазі з 118 островів у мілководній лагуні площею 550 кв.км, з'єднаних 400 мостами через 177 каналів.

Транспортування в історичному центрі міста в основному залишається повністю водним або пішим. Венеція є **найбільшою міською територією Європи, де немає автомобілів**, і унікальна тим, що вона залишається значним функціонуючим містом у 21-столітті, не зважаючи на відсутність автомобілів і вантажівок.

Історичний центр міста з'єднаний з материком завдяки **Ponte della Libertà** (Понте делла Ліберта), який був побудований між 19-им та 20-им століттям.

ВЕНЕЦІЯ: МІЖ СУШЕЮ ТА ВОДОЮ

Загальна кількість жителів в місті Венеція:
252 340, з яких 176 947 проживають на
материка (всього 5 містечок).

Местре є найбільш густонаселеним міським
районом материка, що з'єднує історичний
центр Венеції з національними та
міжнародними напрямками, завдяки
аеропорту, залізничному вокзалу, порту та
автобусним терміналам.

Зусилля у плануванні мобільності, включно
із сталою мобільністю, особливо
концентруються на цій географічній області і
будуть об'єктом уваги сьогоднішньої
розмови.

ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ НА МАТЕРИКУ:

Мережа доріг на материку та моторизованих островах простягається понад **530 км**, з яких **68,4 км** – це головні дороги (швидкі дороги), **108 км** – міські дороги і **354 км** – місцеві та житлові дороги. Територіальна структура материка характеризується розповсюдженою мережею доріг, а також розподіленням **генераторів трафіку**, таких як школи, лікарні, торгові центри, які генерують велику мобільність на суші.

Ця особливість також простежується у щільно заселених районах, що виникли внаслідок швидкого зростання, яке розпочалося у 1920-х роках з будівництва промислової зони Порто Маргера. Після Другої світової війни Местре розпочав зростати без належного інструмента планування, заповнюючи всі доступні місця на своєму нестримному шляху. Простір був насичений нескінченною кількістю житлових будівель, де проживали десятки тисяч сімей, недостатньо і нерівномірно забезпечених послугами навколо них і відсутністю зелених зон.

У 1980-х роках Местре був надмірно забудований.

ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ В ВЕНЕЦІЇ

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ

Складна територія, побудована як на суші, так і на воді, що стикається із різнорідними проблемами

Історичний центр: крихка морфологія, обмежена пропускна здатність, надмірний туризм

Материк: хаотичне зростання і будівельна спекуляція в 1960-1970-х роках, орієнтований на автомобілі розвиток, відсутність належного генерального плану до 1990-х років

Роль зацікавлених сторін: збалансування різних інтересів та потреб при плануванні нової мобільності (бізнеси, мешканці, довкілля, нове законодавство)

ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ В ВЕНЕЦІЇ

Як ми перейшли від цього до....?

ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ АВТОМОБІЛІВ У ЦЕНТРИ МІСТА

Площа Ферретто в Местре: до та після

ПОВЕРТАЄМО ПРИРОДУ В МІСТО

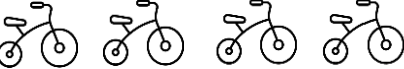

Вулиця Поеріо, Местре: створення пішохідної зони та відновлення історичного потоку, який був покритий транспортною інфраструктурою

ПОКРАЩЕННЯ ПОСЛУГ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ СТАЛОЇ МОБІЛЬНОСТІ

ПОКРАЩЕННЯ ПОСЛУГ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ СТАЛОЇ МОБІЛЬНОСТІ

РОЗШИРЕННЯ МЕРЕЖІ МІСЦЕВИХ ВЕЛОСИПЕДНИХ ШЛЯХІВ

1992		4 км
2001		38 км
2010		91 км
2015		115 км
2019		147 км
2022		171 км

2019

ПЛАНУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ В ВЕНЕЦІЇ

ІНСТИТУЦІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ

Яким чином відбулися зміни?

ІНСТИТУЦІЙНІ ПЕРЕДУМОВИ:

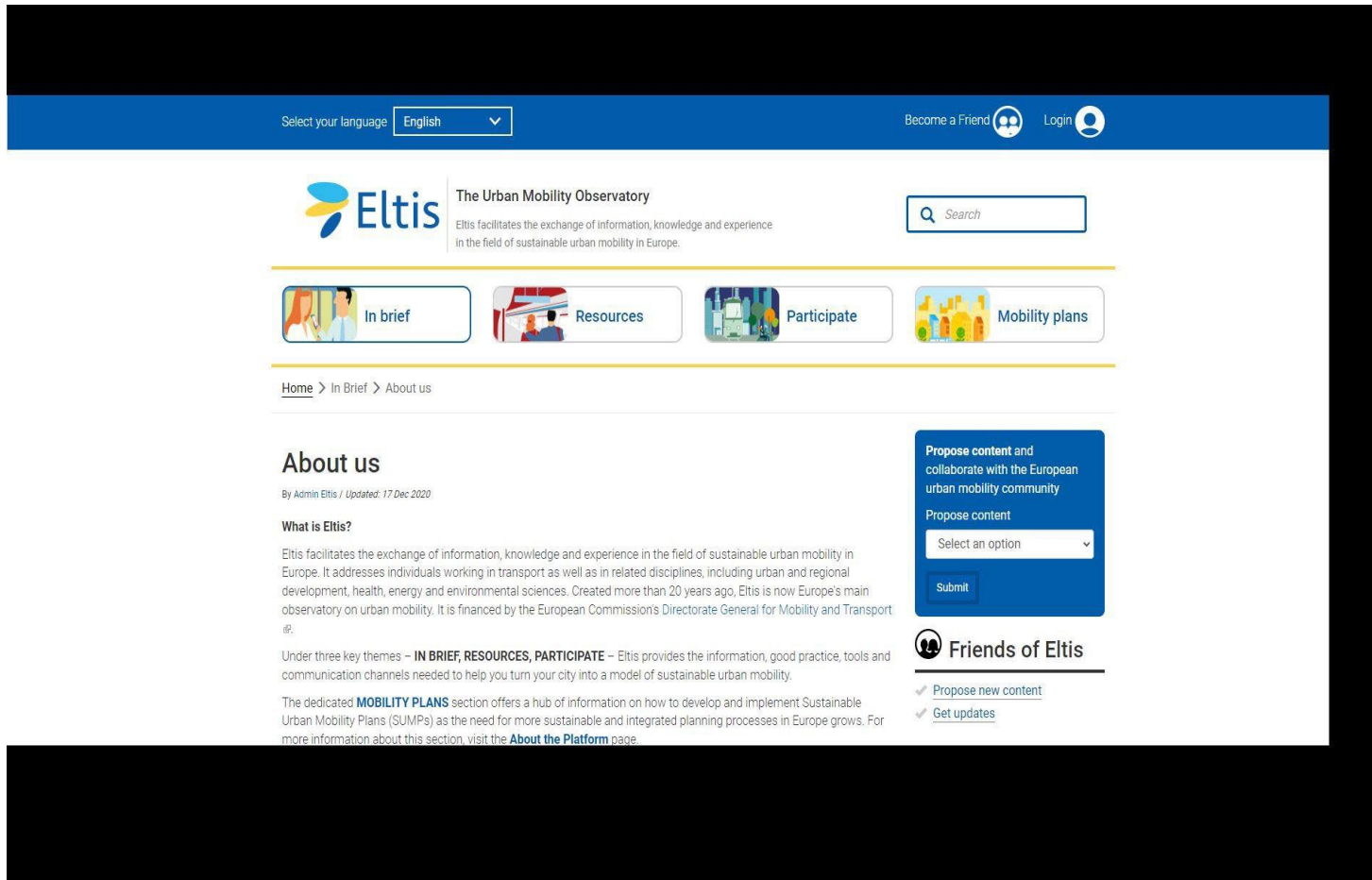
- **ЗМІНИ ЄС, НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІСЦЕВОГО ЗАКОНОДАВСТВА**
- **ЗАЛУЧЕННЯ І УЧАСТЬ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН**
- **МІСЦЕВЕ ВРЯДУВАННЯ І ПІДВИЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТА НАВЧАННЯ**

ЗАКОНОДАВСТВО

ЗМІНИ НА ЄВРОПЕЙСЬОМУ РІВНІ

2014 і 2019:

На європейському рівні ЄС сприяє **впровадженню Планів Сталої Міської Мобільності (ПСММ)** шляхом видання в **2014 та 2019 роках** спеціальних європейських рекомендацій (див. веб-сайт ELTIS) з метою зробити ПСММ основним інструментом планування мобільності та транспорту для досягнення цілей ЄС в рамках Плану з енергетики та клімату до 2030 року.

ЗАКОНОДАВСТВО НАЗАД ДО НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАКОНІВ

2017:

Відповідно до європейських рекомендацій частина 1 статті 3 Наказу Міністерства Транспорту №397/**2017** встановлює, що метрополійні міста / агломерації, адміністрації великих територій, муніципалітети та об'єднання муніципалітетів із населенням понад 100 000 осіб **мають** розробляти та приймати нові **ПСММ з метою отримання державного фінансування** для нових інфраструктурних заходів у сфері швидкого масового транспорту, таких як агломераційні залізничні системи, метро та трамваї;

ПСММ АГЛОМЕРАЦІЇ ТА МІСТА ВЕНЕЦІЯ

У місті Венеція було розроблено **два взаємопов'язаних ПСММ**: на **агломераційному** та **місцевому** рівні, при цьому останній підпорядкований першому. Агломераційний план сталої мобільності Венеції визначає стратегічні настанови для розроблення міжмуніципальної мобільності на рівні агломерації, включно із подорожами до та з Венеції.

Під впливом європейських директив План сталої мобільності Агломерації є результатом зусиль Муніципалітету Венеції, які розпочалися у травні 2019 року з метою надання рекомендацій та можливих рішень для пересування по всьому муніципалітету. Для цього вже **не було достатнім вивчати транспортні потоки, фокусуючись лише на рішеннях для моторизованих транспортних засобів**; натомість необхідно було надати увагу **різним потребам у мобільності всіх груп населення**, що переміщаються по місту (студенти, туристи, родини, приміські пасажири, тощо).

ПСММ АГЛОМЕРАЦІЇ ВЕНЕЦІЇ

УЧАСТЬ!
УЧАСТЬ!
УЧАСТЬ!

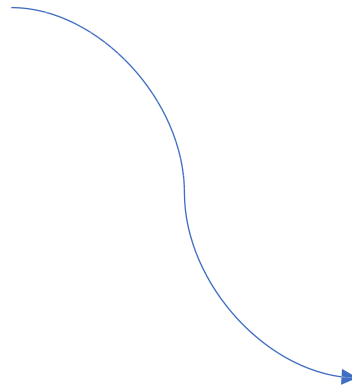
У 2019 році понад 120 учасників взяли участь в 4 різних круглих столах, присвячених:

- Мобільності вантажів (товарів)**
- Мобільності студентів**
- Мобільності приміських пасажирів**
- Мобільності для сім'ї та дозвілля**

ПСММ АГЛОМЕРАЦІЇ ВЕНЕЦІЇ

Для покращення участі в розробленні ПСММ був розповсюджений **онлайн опитувальник**, щоб кожен містянин міг висловити свої потреби та очікування у сфері мобільності

Questionario online del PUMS

Partecipa alla definizione del quadro conoscitivo della mobilità veneziana, rispondendo al questionario on-line.

Mentre procede la costruzione dello scenario futuro per la Città di Venezia, il PUMS si estende ora a tutto il territorio metropolitano: prende forma anche il PUMS della Città Metropolitana, che non si sostituisce alla pianificazione della mobilità in ambito urbano, ma si occupa di agevolare gli spostamenti intercomunali dalla propria origine sino alla destinazione

ПСММ АГЛОМЕРАЦІЇ ВЕНЕЦІЇ

Офіційно План Сталої Міської Мобільності (ПСММ) для Метрополії Венеції був затверджений указом мера Венеції у 2023 році, тоді як місцевий ПСММ все ще переглядається інституційними органами та іншими зацікавленими сторонами для пошуку нових рішень у світлі нових запитів та пропозицій.

Città di Venezia

Carica...

PUMS per i pendolari
Il PUMS pone attenzione alle esigenze delle persone che quotidianamente si spostano in città per recarsi al lavoro, con l'obiettivo di efficientare il sistema dei trasporti e ridurre gli impatti sull'ambiente e sulla vita sociale, in termini di tempo e di benessere psico-fisico.

Questionario online del PUMS
Partecipa alla definizione del quadro conoscitivo della mobilità veneziana, rispondendo al questionario on-line.

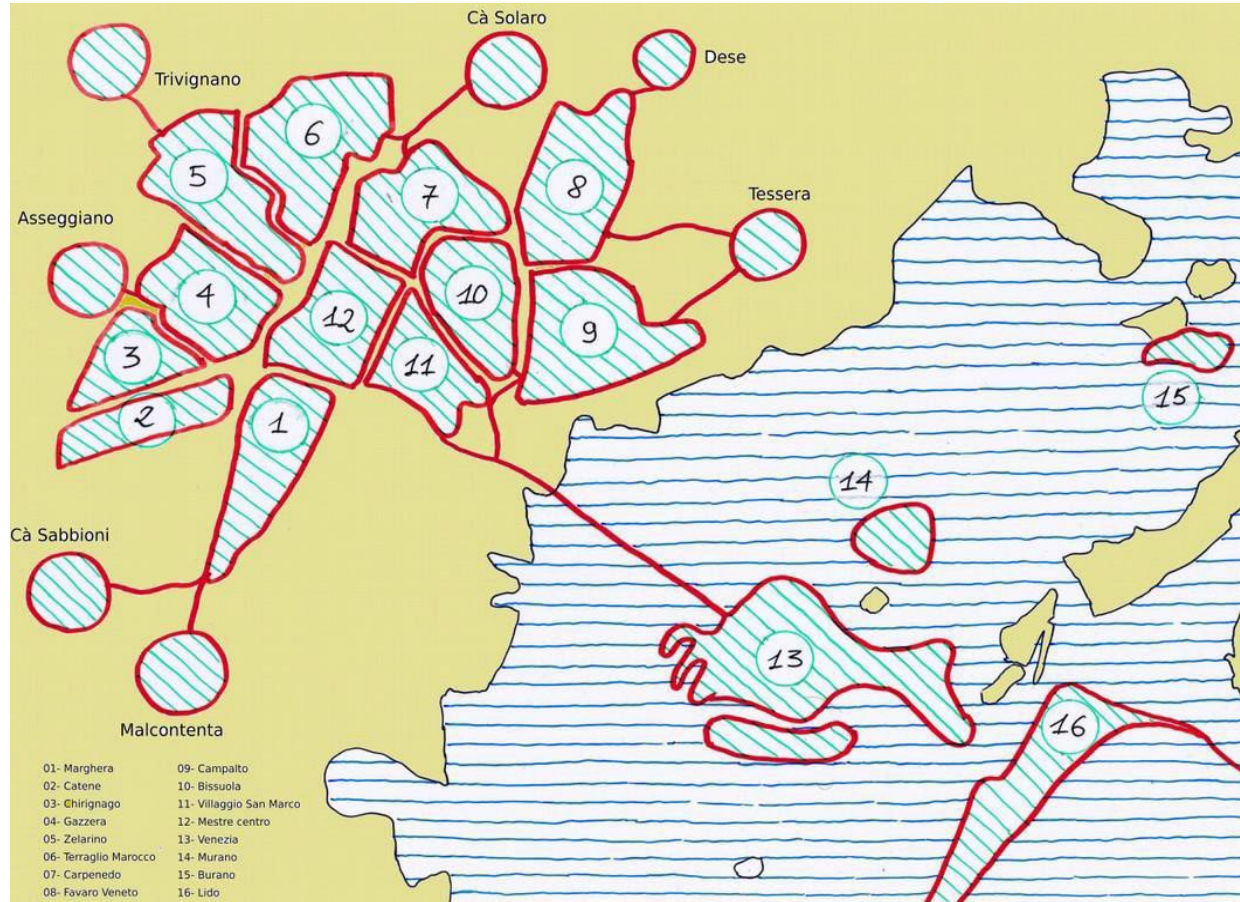
PUMS per gli studenti
Il PUMS guarda con interesse ai più giovani e ai più piccoli considerandoli a pieno diritto cittadini. La mobilità casa-scuola coinvolge studenti, genitori, insegnanti, collaboratori scolastici e le persone che si spostano dalle zone scolastiche.

PUMS per le famiglie
Le famiglie identificano una serie di bisogni ben precisi collegati al ruolo di genitore, figlio o semplice coppia, fra cui spostarsi sia per svolgere le normali attività quotidiane, sia per coltivare i rapporti con le persone e dedicare il tempo libero a se stessi e agli altri.

PUMS per i turisti
Per le sue peculiarità urbanistiche e per il patrimonio artistico, Venezia è tra le città più visitate al mondo e per questo necessita di politiche di mobilità che sappiano coniugare il principio di sostenibilità e con quello della valorizzazione del territorio.

PUMS per i trasportatori
Il traffico generato dalla movimentazione delle merci rappresenta una componente rilevante della mobilità e chiede di essere regolato per migliorare i servizi di consegna e ridurre gli impatti negativi sulla circolazione sia su scala urbana che extraurbana.

ВІД АГЛОМЕРАЦІЙНОГО ДО МІСЬКОГО ПСММ

Разом із Агломераційним ПСММ було важливо розробити місцевий план, щоб уникнути розриву між плануванням і фактичними повсякденними потребами містян.

Було проведено 5 інституційних зустрічей за участі всіх районів муніципалітету (*municipalità*) з метою дослідження найкращих індивідуальних рішень для кожного мікрорайону.

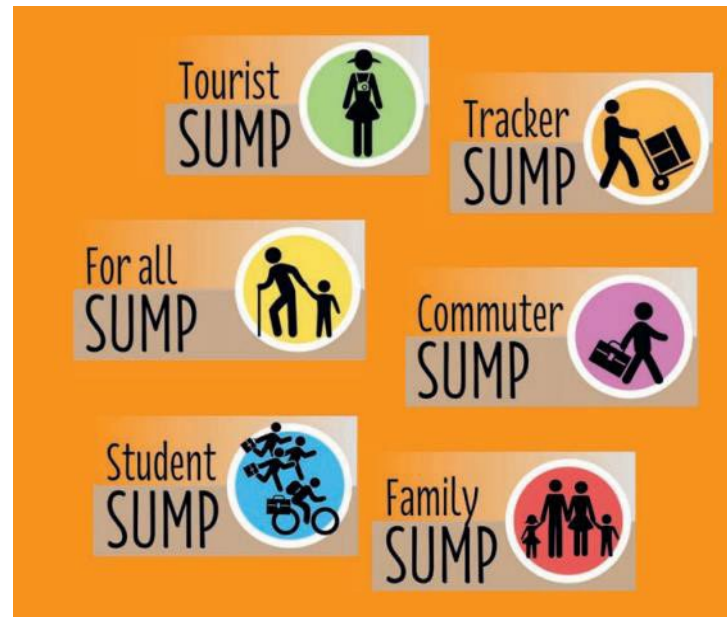
РОЗРОБЛЕННЯ МІСЦЕВОГО ПСММ: ЗАЛУЧЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН

Для кращого розроблення місцевого ПСММ необхідно було припинити зосереджуватися на транспортних засобах і почати планувати навколо людей. Для цього місто Венеція почало планувати мобільність, виходячи з двох основних категорій «користувачів»: сім'ї та студентів / шкіл.

Туристичний
ПСММ

ПСММ
для всіх

Студентський
ПСММ

ПСММ
вантажів

ПСММ
приміських
подорожей

ПСММ для
родини

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРИН: ДЛЯ ЧОГО?

СЛУХАННЯ:

Залучення зацікавлених сторін є важливою діяльністю для досягнення інтегрованого бачення сталості: участь громади є ключовою для створення плану, який задовольняє потреби людей у мобільності. **Участь допомагає громадянам краще зрозуміти процес планування сталої міської мобільності та дає їм можливість безпосередньо впливати та брати участь у плануванні та розвитку свого власного середовища.**

СПІЛКУВАННЯ:

В той самий час, для **заохочення зміни поведінки в пересуванні** в напрямку використання альтернатив автівкам, вже не достатньо зосереджуватися лише на створенні нової інфраструктури. **Мають змінитися культурні цінності та звички.** «Спілкування» з зацікавленими сторонами є так само важливим, як слухання їх: кампанії для зміни поведінки, події щодо сталої мобільності, економічні стимули та інші ініціативи для впливу на мобільну поведінку громадян є так само основними.

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН: «РОЗУМНІШІ РАЗОМ» (Сімейний ПСММ)

Проект Smarter-Together (Розумніші Разом), що фінансується європейською програмою Horizon 2020, спрямований на створення інтегрованих розумних рішень у сферах міської мобільності, енергоефективності, відновлюваної енергії та реконструкції з екологізацією будівель, спроможних покращити якість життя громадян і громадських послуг.

Як учасник місто Венеція розробило план тиражування розумних рішень для району Гаццера (Местре) з активним залученням громадян та студентів. Знятий з експлуатації місцевий автобус був відновлений та використаний як "Smart Lab" («Розумна Лабораторія») для збирання інформації та пропозицій від громадян, а також для поширення результатів проекту та передових практик у сфері сталої мобільності.

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН: "VENEZIA VA IN CLASSE A" (Студентський ПСММ)

У Венеції проєкт "Venezia in Classe A", який фінансувався Міністерством довкілля, спрямовувався на зміну поведінки приміських пасажирів щодо подорожей від дому до школи та від дому на роботу. Між 2018 та 2023 роками місто Венеція організувало спільні заходи з 18 місцевими початковими школами та 5 найбільшими місцевими компаніями. **Проєкт включав заходи для заохочення більш стійкої поведінки, а також заходи щодо фізичної інфраструктури для забезпечення безпеки територій навколо шкіл.** Простір перед школами було розширено або позначено встановленням кольорових стовпчиків та/або нових квіткових клумб. Вибраних митців-початківців попросили інтерпретувати цінності міських районів, дружніх до дітей, і вони були залучені до розроблення креативних проєктів та майстерень вуличного мистецтва для перекваліфікації відкритих просторів. Залучення та спільне ухвалення рішень, сталість та естетичність були головними рушійними силами їхньої роботи. З іншого боку, для сприяння сталій мобільності приміських пасажирів, місцеві компанії отримали фінансову підтримку в їхніх зусиллях зменшити викиди CO₂, пов'язані із приміським транспортуванням, шляхом розроблення дій, передбачених у відповідних планах переміщення з дому на роботу, а також шляхом придбання велосипедів або підписки на місцеві транспортні послуги.

ДОСВІД ГОВОРИТЬ ГОЛОСНІШЕ ЗА СЛОВА

VIMBINVICI 2023

(щорічний захід розважального та ігрового навчання дітей та сімей перевагам використання велосипедів)

ДОСВІД ГОВОРИТЬ ГОЛОСНІШЕ ЗА СЛОВА

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ МОБІЛЬНОСТІ 2022

(фотографії з велотурів з гідом 2022 року,
організованих містом для дослідження нових
велосипедних доріжок і міського ландшафту)

ПОБУДОВА СПРОМОЖНОСТІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕХОДУ ДО СТАЛОЇ МІСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ

ВРЯДУВАННЯ НА ПРАКТИЦІ

АКТИВНОСТІ

ПОШУК
ФІНАНСУВАННЯ

ПЛАНУВАННЯ

ВИКОНАННЯ

МОНІТОРИНГ

НАВЧАННЯ ТА
ВДОСКОНАЛЕННЯ

ФІНАНСУВАННЯ

«З нашого досвіду експериментальні проєкти в галузі сталої міської мобільності потребують додаткових коштів, оскільки нагальні і звичайні витрати на обслуговування (ремонт доріг, будівництво тротуарів, тощо) завжди матимуть (і це справедливо) пріоритет.

Тому на початку було важливо, щоб Відділ мобільності та Відділ джерел фінансування і європейської політики працювали разом. З 2012 року ми працюємо над активізацією ресурсів за логікою багатофондового фінансування як на європейському, так і національному рівнях. Знаходження ресурсів з різних фондів для забезпечення безперервності проєкту – це ключовий аспект.»

CITTA' DI
VENEZIA

EURO
CITIES

Grazie!
Дякую!